

SLOVENSKI INFORMATIVNI LIST V AVSTRALIJI. SYDNEY, MELBOURNE, ADELAIDE, PERTH, BRISBANE, HOBART. ★ Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

„KAKO UJETI TO KRI?“

Poleg Avstralije je Kanada tista, ki sprejema največ beguncev in begunk iz Slovenije zadnjih let. Kako je z njimi in kako naj bi z njimi ravnali, o tem je bila zanimiva razprava v kanadski sekciji „Ameriske Domovine“ pod naslovom: Najvažnejša naloga v novem letu. Bo zelo prav, če tudi mi v Avstraliji skusamo ob tem branju nekoliko misliti. Objavljamo razpravo pod drugacnim naslovom.—Ur.

BOŽIČNI PRAZNIKI SO TISTA prilika, ki gotovo zberejo največ Slovencev skupaj. V sveti božični noči smo res kakor ena velika družina. Letos je bila ta družina še posebno velika in številna. Imeli smo istočasno dve polnočnici. Ena v cerkvi, druga v dvorani, kamor je bil prenos pridige in oznanil. Cerkev je bila natlačena; v dvorano je bilo postavljenih 240 stolov, pa jih je bilo še premalo.

Ob taki priliki že sam pogled po cerkvi in po dvorani, še bolj pa po prostoru pred cerkvijo pove, kako hitro narašča slovenska skupina v Torontu. Najmanj za dve župniji nas je že. Zadnji val novodošlih rojakov po številu verjetno že presega onega, ki je pljusnil iz taborišč. To je vsekako razveseljivo dejstvo za našo skupnost v Torontu. Tega dotoka morajo biti veseli tudi po drugih naselbinah.

Drugo, kar človek opazi med novimi, so sveži mladi obrazi. To nam pove, da iz domovine odteka samo cvet mladosti. Tako se godi narodom, če jim vladajo poklicni zločinci. Med revolucijo in po vojni so pomorili desetisoče najboljših. Nato so ustvarili take razmere, da danes bežijo pred njimi nadaljni desetisoči mladih, zdravih ljudi. Kmalu bo 20 let, ko je začela narodu odtekati sveža zdrava kri in se še ni ustavila. Kakor smo veseli teh novih, ki prihajajo med nas, nas je na drugi strani strah, kaj bo z domovino.

Še eno in to razveseljivo dejstvo moremo ugotoviti: da novi v tako velikem številu prihajajo v cerkev. Koliko se jih je zbralo pri polnočnici in na sveti dan! Komunizmu torej ni uspelo, da bi vzgojil mladega človeka, ki se ne bi zmenil za vero in cerkev.

Nastane sedaj vprašanje velike važnosti, kako ujeti to kri, ki teče od doma in se razliva v tujino. Zgubljena bo, če mi, ki smo se že ustavili v novih domovinah, ki imamo že svoje domove in družine in organizirano versko in kulturno življenje, ne bomo storili vsega, da se bo ta mlada kri ohranila in bo osvežila našo narodno skupnost. Prav bi bilo, da ob novem letu vsak zase in v svojih društvi raz-

mišljamo o njih, ki prihajajo med nas... Na nas je, da se ta slovenska mladina ne zgubi. Ali jih poznamo?

Ti mladi ljudje, ki prihajajo med nas povečini niso nikaki pustolovci. To so ljudje, ki jim ni dano, da bi na rodni tleh ustvarili življensko bodočnost. Njihov tajen prehod meje je glasen klic svobodnemu svetu v obsodbo komunistične družbe. Oni ne zapuščajjo domovine zgolj iz gospodarskih razlogov. Čez mejo jih žene tudi duhovna praznina, ki jo jim je pustila komunistična praksa življenja. Odhajajo v tujino iskat ne samo kruha, ampak tudi svobode, tudi duhovnih dobrin, ki dajejo človekovemu delu pravi smisel in vrednost. Verjemimo, da bi vsi ti mladi fantje in dekleta rožnih lic, ki smo jih videli pri polnočnici radi iskreno pobožno poklekali pred jaslice in molili, če bi znali. A komunizem jim je v najnežnejših letih osmešil vse, kar je duši že po naravi sveto, da danes še ne morejo biti to, kot vsi v podzavesti želijo in nočejo biti, kot bi komunizem hotel, da so.

Tu se začenja naša naloga, da damo tej mladino nekaj drugega kot očitke in nekaj več kot sobotne plese, da jih naredimo sonarodnjake tudi po mišljenju. To bi morala biti najvažnejša naloga naše organizirane kat. skupnosti v novem letu, ki ga začenjamo. Niso dovolj samo pozivi in članki in dobre želje, pristopiti je treba čimprej k dejanjem, ker sicer bodo ti novodošli postali plen raznih skrajnežev z leve in desne. Delo pa je treba začeti organizirano, z modrostjo in z veliko mero ljubezni do sočloveka. R—MA—

OPOZORILO

Velikonocna številka bo stela 12 strani. Pprispevki zanjo morajo biti v urednikovih rokah najkasneje 15. marca.

Teloh

*Bel kot otroškost,
nežen in tih
teloh, v vresju ves skrit.*

*Čutila sem, da si bolj sam
kot kdorkoli
in bolj kot kdorkoli si živ.
V te dni.*

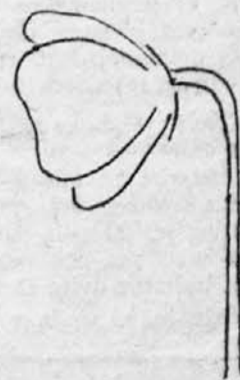
*V tvojih rokah
bi kot teloh zacvela,
kot teloh vzdrhtela.*

*Ob brinjevih drobnih bodicah
si upal za soncem,
zatiskal oči,
da bi ne videl vsega,
vsega,
kar nas duši in ubija.*

*Zdaj vem, da je v vseh
smejoče nebo.
Da vsak teloh brsti
v hrepenenje po ljubezni in sreči.*

*In teloh si dal mi,
en teloh.
Dragi.*

Neva Rudolf.

SPOMINU VALENTINA VODNIKA

V MESECU FEBRUARJU SLAVIMO Slovenci dva pomembna dneva obletnic. Dne 8. febr. 1949 je umrl v Kranju dosedaj največji slovenski pesnik France Prešeren. Tam je tudi njegov grob. Ta obletnica se pogosto omenja.

Čudno tiho in komaj opažena je pa šla mimo nas letos 200letnica rojstva prvega slovenskega pesnika ter narodnega buditelja — Valentina Vodnika. Večini od nas bo pač znano njegovo ime, ne vem pa, koliko poznamo njegova dela in zasluge za takratni slovenski rod, ki se je začel ravno prebujati ob Napoleonovi dobi.

Valentin Vodnik, začetnik slovenskega pesništva, se je rodil dne 2. febr. 1758 pri Žibertu v Zgornji Šiški pri Ljubljani. Devet let star je pustil igre in šel v šolo. Zaradi bistre glave so ga poslali v Novo mesto k stricu frančiškanku, da ga pripravi za latinske šole. Te je dovršil v Ljubljani, vstopil v frančiškanski red in bil posvečen v duhovnika. Služboval je po raznih krajih takratne Kranjske, nato je postal učitelj na ljubljanskih šolah.

Že kot dijak je začel zlagati pesmice. Prvo njegovo večje slovensko delo je bila „Velika pratika“. Obsegala je razne poučne sestavke, vmes pa je pesnik vpletel umetne pesmi, na primer zelo znano: „Kranjc, tvoja zemlja je zdrava.“

Kasneje je prevzel uredništvo „Ljubljanskih novic“, ki so bile prvi slovenski časopis. Poleg tega

je izdal več knjižic, zlasti za mladino. Ob času francoske okupacije je postal ravnatelj ljubljanske gimnazije in nadzornik ljudskih šol. Ker ni bilo slovenskih učnih knjig, je Vodnik najpotrebnejše napisal sam. Zanimivo je, da najdemo njegovo ime tudi na spričevalih Friderika Barage.

Leta 1809 so Francozi po porazu Avstrije na ozemlju takratne Kranjske in sosednjih dežel ustanovili Ilirijo. Vodnik je pozdravil ta dogodek z veličastno pesmijo „Ilirija oživljena“. V njej lepo popisuje, kako

Napoleon reče:
Ilirija, vstan!
Vstaje, izdiha:

„Kdo kliče na dan?“

S to pesmijo se je Vodnik hudo zameril avstrijski vladi. Po Napoleonovem padcu (1.1814) ga je upokojila in mu napravljala neprijetnosti. Tako je Vodnik za svoje zvesto delo v prid naroda veliko trpel. Umrl je leta 1819 in dobil primeren spomenik, ki nosi njegove lastne verze:

Ne hčere, ne sina
po meni ne bo.
Dovolj je spomina:
me pesmi pojo.

Kakor že večkrat ob obletnicah, se ga je domovina tudi letos spomnila in so bile ob njegovem spomeniku primerne svečanosti.

Prav tako ne sme iti pomembna obletnica mimo nas v tujini. Vsaj s temi vrsticami se oddolžimo spomnu prvega slovenskega pesnika in narodnega buditelja.—Janez Primožič.

DOM IN ŽENA

HIŠA, KI NUDI LJUDEM STREHO in stanovanje, samo zaradi tega še ne zasluži imena dom. Da je stanovanjska hiša dom, mora priti v poslopje in stanovanja v njem neka mera duhovnosti.

Stanovanje lahko urediš še tako v čistem slogu in ga opreliš do zadnje podrobnosti, pa je kljub vsemu temu lahko hladno in neprijazno, grob vsake domačnosti in vedrega razpoloženja. Tako je in ostane, če mu manjka duše, če ljudje sami svojemu stanovanju ne dajo onega vedrega, veselega izraza, ki rodi svetlo toploto in posvečuje najbolj skromno in preprosto sobo. Za dosego tega cilja je treba ljudi vzgajati. Dandanes še veliko bolj kot doslej.

Visoko in hvaležno nalogo ima pri tem žena, katere značaj se zrcali v prvi vrsti v njenem domačem krogu. Tu je žena neomejena gospodarica, zakaj v največ primerih prihaja mož takorekoč kot gost domov za nekaj časa. Pride domov, da si odpočije, da se pomudi v ozračju, ki je drugačno od zaprašenega ozračja izven doma, na cesti ali v delavnici, kjer vse drvi in brezobzirno teka sem in tja.

Dom si želi tak, da ga vsak predmet v njem, vsaka slika, vsaka cvetlica razvedri in mu pove, da so na svetu še druge reči, ne samo razne grdobe, ki jih življenje vsakomur meče na pot skozi življenje kot bolesterne ovire in zasede.

Razpoloženje, ki vlada v domu,

se očituje predvsem v zunanosti in notranjem bistvu žene. Od tod prihaja vpliv na možovo življenje v domačem krogu, na njegovo ustvarjalno silo in veselje do dela. Končno sploh na njegov celotni značaj — in to v mnogo večji meri kot si navadno mislimo.

Jedi naj bodo preproste — gostija je, če je miza čedno pripravljena. Nikoli pa ne bo, če žena ne zna izpolniti svoje naloge in ne ustvarja razpoloženja, da bi mogel mož pred pragom otresti vse, prav vse grenkobe svojega poklicnega življenja.

Najlepši dom postane možu ječa, če je v njem večer preprijatje, če žena ni doumela, da naj bi bila ona sama s svojim bistvom v prvi vrsti domu najlepši okras. Na žalost je pa še mnogo žen, ki mislijo, da mora gospodinja od ranega jutra ukazovati služkinji, se prerokati z otroki in divjati s cunjjo za prah kakor pol blazna iz sobe v sobo. Potem se pa še čudijo, da je mož rajši zdoma kot doma, ker tu ne najde nobene prave domačnosti.

Pa je vendar tako lahko za vsako ženo, da je sama domu najlepši okras. Bogastvo ali revščina pri tem prav nič ne prihajata v poštev. Ker je žena gospodarica v svojem domačem kraljestvu, naj tudi siplje vanj dobroto in veselje.

Kako svetel in poln sreče bo tak dom!

Dragotin Š.

Leta in leta so imeli isto kuharico in ji dajali zmerom enako plačo. Nekoč jim je pa le prišlo na misel, da so delavske plače višje kot nekaj. Tisti teden je dobila nekaj več. Čudila se je in vprašala: „Zakaj pa zdaj toliko več?“

„Povišali smo vam, ker ste ves ta čas tako dobro kuhala.“

„Vsa čast vam,“ se je zahvalila. „Saj jaz sem vsa ta leta vedela, da kradete moj denar.“

Nadaljevanje

NEKAJ DNI PO TISTEM se je župnik res zglasil pri profesorjevih. Profesor ga je prijazno sprejel in predstavil ženi.

„Ti hodiš v cerkev, kadar te lenoba ne zmaga. Moraš poznati tega gospoda.“

„Poznam, seveda poznam. Pozdravljeni, Father! Me prav veseli, da se niste izognili naše hiše, čeprav se naš gospodar razglašja za brezverca. Hudoben pa ni. Za silo kar shajamo z njim. Sedite. Pripravim vama čaja, potem vam pokažem našega fantka. Bo kmalu za šolo in je prav, da se spoznata. Krstili smo ga na prejšnjem kraju moževe službe, zdaj bo pa moral priti še vse drugo, je že kar velik.“

Ostala sta sama v sprejemnici.

„Torej mislite dati otroka v katoliško šolo?“ je žopnik navezal razgovor na ženinino besede.

„O, kajpa, o, kajpa! Zakaj bi ga pa ne dal? Moja žena je ena tistih, ki dajo veliko na verske reči. Čemu bi ji kratil veselje? Ni taka, da bi delala veliko napotje v cerkvi, ne vem natanko, kolikokrat se pokaže tam. Njena zadeva. Za otroka pa tudi ne bo nič narobe. To vem, da v katoliških šolah dosti dobro uče. Katekizem,

kajpada, zame nima pomena. Za otroka je stvar drugačna. Ni nič napačnega, če misli, da je Bog tam gori ali nekaj takega pač. Drugače mu težko dopoveš, zakaj naj bo priden. Podivjanca ne bi rad imel v hiši.“

Duhovnik se je na tihem čudil, pa ni vedel, kje naj poprime. Potlej je dejal:

„Torej bi se reklo, da je vera v Boga dobro strašilo za otroke.“

„Ne bi rekel, da mora biti ravno strašilo. Skušnja uči, da je praktična reč. Jaz sem za vse tisto na svetu, kar se izkazuje za praktično. Uporabno, bi se reklo po naše.“

„Tedad bi celo vi sami učili otroka katekizma, če bi tako naneslo?“

„To — to — to . . . menda ne. Sploh na to še nisem mislil. Ko lahko gre v katoliško šolo, to vprašanje odpade. Se bo tam učil in s tem je zadeva končana.“

„Če bi učili ali ne, na to torej sploh še niste mislili. Dovolite, da se prav pri tem nekoliko pomudiva. Recimo, da živite nekje, kjer ni katoliške šole v bližini. Ali bi tedaj odrekli svojemu otroku ne-

NA NJIVI POD JUŽNIM KRIŽEM

*Trudna nad tujo zemljo
pod soncem pekočim se sklanjam,
se v grudo domačo zaslanjam . . .*

*Prah me zapeče v srce . . .
Zbudi me iz sanj lik tujine,
boleče oko zre v sinjine.*

*Tam med plevelom cveto
vabeče rumene zlatice
kraljujejo z makom modrice.*

*„Ljubim te“, jočem v roke,
„o, zemljica moja!“ Glej, vije
srce ti v plevel — poezije . . .*
Pavla Miladinovič.

Deljena sreca — Dvojna radost

PREDEN SEM SE PRED sedmi mi leti odpravil v Avstralijo, sem poslal sem zbirko knjig in zapiskov za bodočo uporabo. Po prijateljski uslugi je bila zbirka vse do letos shranjena v Peshurstu. Šele zdaj sem jo na novo pregledal in prenesel v tukajšnje lastno stanovanje.

Pri preurejanju tega blaga mi je iz študentovskega dnevnika zdrknil orumenel list: prepis Gregorčičeve pesmi „Sam“ in angle-

ško besedilo iste pesmi, ki ga je napravil nedavno umrli pesnik Ivan Zorman.

Pesem v slovenščini poznamo. Prepolna je življenjske modrosti in pozivlje k dejanski ljubezni do bližnjega. Angleška prepesnitev je lepo pogodena. Služi nam lahko za primer uglajene blagodne pesniške angleščine. Daje nam priložnost, da se ob njej izpopolnimo v Shakespearejevem „The King's English“.

S A M

*Gorje mu, ki v nesreči biva sam!
A srečen ni, kdor srečo uživa sam.
Imaš-li, brate, mnogo od nebes,
od bratov ne odvrčaj mi oči!
Duh plemeniti sam bo nosil boli,
a sreče užival sam ne bo nikoli.
Odpri srce, odpri roke,
otiraj bratovske solze,
sirotam olajšuj gorje!
Kedor pa srečo uživa sam,
naj še solze preliva sam-*

A L O N E

*Alas for him who signs in grief alone,
Nor happy he who drinks his joys alone.
Is heaven kind to thee, o brother mine,
Then from thy fellows turn not eyes of thine.
The noble mind all pain alone will bear,
But happiness will with another share.
Thy heart, thy hand wide open lay
And seek to wipe a brother's tear away,
Seek thou an orphan's sorrow to allay.
He who would drink his joys alone,
Shall shed his tears in grief alone.*

STRPNOST IN VERA

P.B.A.

kajpada, zame nima pomena. Za otroka je stvar drugačna. Ni nič napačnega, če misli, da je Bog tam gori ali nekaj takega pač. Drugače mu težko dopoveš, zakaj naj bo priden. Podivjanca ne bi rad imel v hiši.“

Duhovnik se je na tihem čudil, pa ni vedel, kje naj poprime. Potlej je dejal:

„Torej bi se reklo, da je vera v Boga dobro strašilo za otroke.“

„Ne bi rekel, da mora biti ravno strašilo. Skušnja uči, da je praktična reč. Jaz sem za vse tisto na svetu, kar se izkazuje za praktično. Uporabno, bi se reklo po naše.“

„Tedad bi celo vi sami učili otroka katekizma, če bi tako naneslo?“

„To — to — to . . . menda ne. Sploh na to še nisem mislil. Ko lahko gre v katoliško šolo, to vprašanje odpade. Se bo tam učil in s tem je zadeva končana.“

„Če bi učili ali ne, na to torej sploh še niste mislili. Dovolite, da se prav pri tem nekoliko pomudiva. Recimo, da živite nekje, kjer ni katoliške šole v bližini. Ali bi tedaj odrekli svojemu otroku ne-

kaj tako praktičnega, kot se vam zdi zanj vera v Boga?“

„O, to bi bolje opravila žena.“

„Postavimo, da bi žena dejala: Če oče noče, pa še mati ne bo! Kaj tedaj?“

„Kot rečeno, na to še sploh nisem mislil.“

„Mislite sedaj in povejte, gospod profesor! Če prav razumem, ste hoteli, da svoj razgovor, ki sva ga pričela na vlaku, nadaljujete tu. Zato si drznem biti nevljuden.“

„Ne, niste nevljudni. Končno je vaše vprašanje — čisto s človeškega vidika vzeto — precej zanimivo. Če se zamislim v položaj, kot ste mi ga predstavili, bi skoraj rekel, da bi res tudi sam otroka učil katekizma.“

„Logičen odgovor! Zdad mi povejte, gospod profesor . . .“

Gospa je prinesla čaj in poslastice, služkinja je privedla fantka. Pomudili so se nekoliko, pa kmalu sta bila spet sama.

„Krasen deček, gospod profesor! Vi bi ga torej, če bi tako naneslo, sami učili katekizma, zgodb iz sv. pisma in podobno. Ali bi mu dali čutiti, da sami ne verujete, kar učite njega?“

„Hm! Spet vprašanje, ki ga nisem nikoli razmišljal. Čakajtel! Pouk je pouk. Ko v šoli poučujem zgodovino, mi je pač na tem, da se dijaki nauče, kar stoji v učni knjigi. Če verjamejo ali ne, o tem jih ne sprašujem. Še manj se fantje menijo za to, če jaz verjamem ali ne. Tako gre pouk naprej, življenje teče svojo pot brez vseh zapletenih vprašanj.“

„Pri pouku zgodovine — ne rečem. Sicer pravi pregovor: Zgodovina je učiteljica življenja. Tu bi utegnil kdo vprašati: Kako naj bo učiteljica življenja, če ne verjameš, da knjiga podaja zgodovinsko resnico?“

„Vero v zgodovino, ki jo predavam, se pač sponira, prepostavlja. Toda vedno — s pridržkom! To se pravi, verjamem, kar je dokončno dognano. Marsikaj pa še ni, so le bolj ali manj zgodovinske domneve. Učenjaki odkrijejo nove vire — zgodovina se predrugači. Na svetu je vse spremenljivo, gospod župnik! Ne samo znanost in veda, tudi vsakdanje življenje. Nekdaj je bilo zelo praktično, da si se vsedel v kočijo in se peljal iz kraja v kraj. Danes je pač vse bolj primerno, da si kupiš listek za aeroplan.“

„To že, to že! Ali pri katekizmu

S SLOVENSKIM KLUBOM V SYDNEY

CE SO NEKDAJ LJUBLJANSKI igralci imeli v načrtu gostovanje izven Ljubljane, je bilo dosti bobnanja po časopisih. Še Kurenčkova Nežka, ki je imela svoj „kotiček“ v dnevniku, je rada kaj poropotala. Tudi podeželski kraji so večkrat priredili gostovanje na odrih sosednjih ali oddaljenih vasi in mest.

Tako so se tudi melbournski igralci odločili, da pojdejo s svojo Županovo Micko gostovat v Sydney. Ni bila malenkost! Daleč je—561 milj. Velikih priprav je bilo treba, ni šlo brez osebnih žrtev. Teh ne bom opisoval, ker bi ne mogel izčrpano povedati.

Bilo je 3. januarja ob desetih zvečer, ko sem se v Albury pridružil melbournski skupini na vlak. Našel sem 52 rojakov, nekaj takih, ki se že dolgo nismo videli. Dobra volja je vladala med njimi kljub slabi vožnji, saj je premetavalo vlak po tihih kot ladjo na razburkanem morju.

V skupini nas je bilo le nekaj malega, ki smo že dolgo v Avstraliji. Večina pa še le največ po dve leti, Zdražilovi 6 mesecev, Ješetovi štiri mesece, itd. Ko sem to zvedel, sem strmel in se čudil, kako hitro so se vživeli v nove razmere. Videl sem, kako lepo soglasje je vladalo med njimi in onimi, ki so že dolgo tukaj. To je velikega pomena tudi za bodočnost in slovenske uspehe v Avstraliji. V skupini je bilo tudi precej otrok, najmanjši med njimi Koširjev malček, ki vso pot ni zavaljal, čeprav bi ne bilo zamere. Kar je pa bilo večjih, so bili kot živo srebro, posebno Lilijana in Mitja.

Jaz, kot znan „lokalni patriot“, sem se hitro oklenil obeh Gorencev, Cveta Mejača in Franceta Benka. Poleg tega, da sta Gorenceva, sta tudi umetnika. Ta oko-

ličina je bila slabo priporočilo zame. France je imel s seboj zbirko posnetkov akvarela in oljnatih slik. Za take navadne smrtnike kot sem jaz, je bilo toliko kot pobarvan papir. Cveto in France sta o vsaki potezi na slikah na dolgo in široko razpravljala, jaz sem pa zastonj lovil učene besede iz jezika umetnikov.

K sreči sta moža kljub poletom v umetniške višine ostala pristna Gorenceva. Zato tudi hudomušneža prve vrste. V tej reči sem mogel tekrovati z njima in sem se nasmejaval v njuni družbi kot že dolgo ne.

Od časa do časa se je pridružil naši skupini tudi Tržičan Rajko Ješe. Njegova dečka sta si s harmoniko osvojila marsikako srce v Melbournu in Sydneyu. Osem mesecev poprej nista znala še nič, kazala sta pa veselje do harmonike. Šele skoraj tik pred odhodom iz Trsta jima je oče kupil harmoniki in ju začel vaditi. S kakšnim uspehom—kdor je videl in slisal, ta ve.

Kot rečeno, Ješetova družina je iz Tržiča. Tržičani so se od nekdanj radi postavljali kot dobri trgovci. Iz naše vasi so nekdanj gospodinje in dekleta vozile v Tržič na trg zelenjavo. Nekoc je neka gospa Tržičanka vprašala našo vaščanko, kje bi lahko kupila kozo. Rada bi jo imela, da bi obrala grmičje okoli hiše, pa tudi za mleko, kajpak. Vaščanka pove, da ima kmetica Pečnica kozo, ki je vredna dva kovača. V Tržič jo bo rada prodala. Tržičanka pouči svojega moža, kam naj gre kupovat kozo, in ta se že naslednjo nedeljo odpravi na pot. Dolgo sta barantala s Pečnico, nazadnje je bila koza le kupljena in plačana. Ponosno se Tržičan odpravi s kozo skozi podbreško gmajno

proti domu. Temnilo se je že, ko sta jo primahala na Bistrico. Tržičan si je mislil, da je zaslužil kupico rujnega, ki se dobi pri Maslinarju. Ustavil je torej, privezal kozo k plotu in stopil v gostilno. Tam se je hvalil, kako dobro je kupil kozo. Podbreški fantje so slišali in si izmislili nagaživost. Šli so v temo in zamenjali kozo s kozlom, ki ga je Tržičan malo pozneje slovesno prignal na svoj dom. Kako se mu je tam godilo, zgodba ne pove. Menda si pa lahko vsak misli.

Take in podobne smo razdirali, vlak je pa klopotal in pel svojo železno pesem naprej in naprej. Počasi smo prihajali bliže cilja. Končno smo se ustavili med množico, hiš, ki se jim pravi Sydney. Sprejeli so nas zastopniki Slov. društva, nas slovensko pozdravili in odpeljali v Slovenski dom. Tam se jim je naš preds. g. Verbič tudi primerno slovesno zahvalil in jedrnatno povedal, po kaj smo prišli:

„Nismo se prišli napihovat in šopirit v Sydney, pripeljala nas je le ljubezen do materine besede in želja po večji povezanosti med rojaki . . .“

Med obedom, ki sa je okusno pripravil g. Dolenc, in v družabnosti, ki se je nato razvila, sem spoznal več odličnih Sydneyčanov: dr. Mikulo, akd. slikarja Ropotca, umetnico slovenske besede Nevo, urednika Urbančiča, Ivana Kobala in druge P. Bernard mi je bil že star znanec.

KDO MORE POSTREČI?

Albert Razboršek v Bonegilli išče teto, ki je baje v Avstraliji že mnogo let menda 30, verjetno v Sydneyu. Kot dekle se je pisala Julija Razboršek, njenega poročnega imena pa fant ne ve.

Naše igralce je seveda skrbela večerna predstava in priprave zanjo. Zato se niso smeli dosti obotavljati. Pozabiti je bilo treba na utrujenost po neprespani nočni vožnji. Ena glavnih nalog je bila: postaviti kulise, ki jih je bel tako posrečeno napravil g. Benko. Tisti, ki smo prišli z igralci le bolj zijala prodajat kot kaj drugega, smo se po svoje zabavali. Jaz na primer sem se poskusil v šahovski igri s p. Bernardom. Dvakrat sva se udarila, pa sem bil obakrat—mat! Nekako tako sem se počutil kot Finžgarjev dr. Slak z Maro pod Triglavom (če ste brali).

No, potem je bila predstava. O tem so MISLI prinesle poročilo izpod drugega peresa, ki ga je vodila roka strokovnjaka. Pa še preden sem tisto bral, sem bil zelo zadovoljen z uspehom, pa tudi vsi drugi, ki sem z njimi izmenjal mnenje.

Drugi dan je bilo nekaj časa za potrebni počitek, še več so ga vzele priprave za odhod. Odhajali smo v manjših skupinah, kakor je komu hodilo bolj prav. Mojo skupino sta spremljala na postajo g. dr. Mikula in gdč. Neva. Poslovili smo se in vlak je odpeljal. Priznam, da sem vsaj za hip začutil neko osamljenost, tako prijetno sem se počutil v Sydneyu.

Za izlet, prireditev in družabnost v Sydneyu gre zahvala vsem, ki so sodelovali. Bilo je veliko skrbi in celo bojazni. Vendar je vse kar čedno potelko. — **Jože Maček.**

Jože Marin, ki je kakih 8 let v Avstraliji, nekaj časa je bil v Wollongongu, zdaj baje v Melbournu, je naprosil, da se oglasi svoji materi, ki v nemškem taborišču zastonj čaka glasu od njega. Kdor ga pozna, naj mu iz prijaznosti pove o tej objavi.

je stvar druga. Vzemimo kar prvo vprašanje: Ali je Bog ali ga ni? Tu ne gre za neko zgodovinsko vprašanje. Gre za danes, jutri in vse čase. Če verjamem . . .“

„ . . . isto kot pri pouku zgodovine: Verjamem — s pridržkom.“

„Kakšnim?“

„Dokazati trebal!“

„Da je, ali da ga ni?“

„Eno ali drugo.“

„Torej dopuščate možnost, da se da eno ali drugo dokazati?“

„Na svetu je treba mnogo dopuščati. Kdo ve, kaj še pride? Veliko reči je svet nekoč verjel, ki jih danes ne verjame več.“

„Morda ne bo nekoč nihče verjel, da Boga ni . . .“

„Zavoljo mene pride lahko tudi do tega. Lahko pa tudi obratno.“

„Kaj je lažje dokazati, da Bog je, ali da ga ni?“

„Po mojem — oboje enako težko.“

„Kot so stvari danes, hočete reči. Kaj pa za bodočnost? Dejali ste, da se utegne eden ali drug dokaz posrečiti. Za katerega dopuščate več verjetnosti?“

„To je odvisno od nadaljnega razvoja človekovega uma. Ne da se napovedati, kako se bo ta razvoj vršil.“

„Po mojem je pa najbolj verjetno, da bo ostalo kot je danes.

Zmerom bodo nekateri ljudje Boga dosti hitro sprejemali, drugi ga tajili, tretji skušali iti mimo njega . . .“

„Tudi to možnost rad dopuščam.“

„Ker pač ni vse odvisno od uma in njegovega razvoja. Volja igra morda večjo vlogo. Volja se nam pa ne razvija kaj prida — kaj pravite?“

„To ni slabo povedano.“

„Morda bi se dalo prav iz zgodovine dokazati, da so ljudje toliko večji moralni slabiči, čim bolj se jim razvija razum.“

„O tem bi se dalo govoriti. Seveda bi se bilo treba najprej sporazumeti, kaj je moralnost. Oziroma, kaj pomeni beseda: moralni slabič.“

„Na kratko: Moralni slabič je človek, ki ve, kaj je prav, pa nima dovolj močne volje, da bi po svojem spoznanju tudi ravnal.“

„To je vzeto seveda iz kakšne pridige, ha, ha! Glasi se odlično. Toda kako naj človek dožene, kaj je prav in kaj ni? Včasih se zdi za hip prav, kar v resnici ni.“

„To je pa spet poglavje zase. Žal, da danes ne utegnem ostati delj. Saj sem brčkone še za drugič povabljen?“

„Prav ljubo mi bo. Toda, čakajte. Kaj če bi zdaj enkrat jaz

prišel k vam? Spodobi se, da vam vrnem obisk.“

„Imenitno! Javite se mi na telefon.“

Profesor je poklical ženo, da se poslovi od gosta. Prismejala se je. „No, kdo je koga spreobrnil?“

„Kaj to tebe briga,“ je ponagajal profesor. „Sebe spreobračaj, ti fifty-fifty kristjanka!“

„Sem bila nekoč stoprocentna, ti si mi ukradel fifty.“

„Nikoli ti nisem branil.“

„Z besedo ne, pač pa z zgledom.“

„Moralni slabič!“ je pomežiknil profesor župniku.

„Strpnost med vama!“ je požugal župnik.

„Stara resnica, saj veste,“ se je smejal profesor. „Z ženskami je križ. Vendar z našo se da pobotati, le verjemite. Čakajte, da ne pozabim. Vzemite dvajsetak za cerkev. Zdi se mi, da sem vam nekaj takega obljudil.“

Župnik se je z mešanimi čustvi zahvalil za dar in odšel.

(Se nadaljuje).

V „SKLAD MISLI“ DAROVALI

Po 4-0-0: Janez Klinar, Dr. S. Madirazza, Janez Perko;

Po 1-10-0: Maria Kos;

Po 1-0-0: I. Plesničar, K. Tinta, Z. Verbič, L. Martin, D. Saksida,

I. Košak, P. Rant, I. Križman, St. Pevc, Neimen, M. Milich, J. Kovačič, St. Andrejastic, J. Obreza, D. Ilijaš, St. Vatovec, F. Lukan, I. Kovačič, F. Lasič, Š. Toplak, J. Mrak, I. Kovačič, I. Slavec, B. Cvetnič, E. Žvab, M. Habor, M. Dragar, V. Kršenkovič, F. Štibilj, S. Fabjan;

Po 10-0: J. Janežič, A. Persič, N. Rudolf, A. Bavdek, K. Meze, E. Pungercar, L. Tušek, J. Tomazin, C. Skala, R. Veenstra, G. Jug, I. Hozjan, E. Kodre, M. Habenschuss, K. Lavrenčič, V. Rebek, G. Bernes, E. Brajdot, J. Kavaš, A. Slavec, S. Fabjančič, K. Bobek, F. Šenkinc, F. Žičkar, D. Bratina, J. Pegan, E. Kapelj, A. Šifler, J. Naglič, V. Košir, R. Bubnič, J. Košorok, M. Jakša, D. Cek, Neimen, E. Soštarič, J. Štemberger, F. Ratko, M. Horvat, J. Tomšič, F. Vrabec, F. Brezavšček, J. Simon, M. Brenčič, J. Žabar, A. Pašič, F. Pančur;

£5-0; S. Mislej.

Vsem najiskrenejša hvala in Bog povrni! Iz teh velikodušnih darov smemo sklepati, da so MISLI z Koledarčkom dosti priljubljene. Potrudili se bomo, da tako ostane.

ODPRTA VRATA

KADAR SE V SRCU NE SKRIVA ne zloba ne sovraštvo ne zavist, se človeku ni treba sramovati, če na stečaj odpre njegova vrata, da morejo poklicani in nepoklicani nasititi svojo radovednost. Morda se bo kdo namuznil ob taki iskrenosti, kdo drug se obregnil nad odkritosrčnostjo, a tretji le morda začutil lepoto takega srca in sam zahrpenel po njej, kot po nečem, kar so mu težave življenja zakopale na dno duše, a ne zadušile. In to nekaj ob takem prebujanju in spoznanju vzplamt kot plamen, ki mu od sedaj naprej sveti na poti v bodočnost.

Vsak umetnik odpira s svojimi ustvaritvami vrata v svoje notranje življenje. Nekateri bolj, nekateri manj. Z delom „Dokler je dan“ pa nam je pesnik in pisatelj Vinko Beličič na stečaj odprl vrata v svoje bogato notranje življenje in čustvovanje. V njegovem srcu je bilo preveč doživetij, da bi jih mogel še nadalje hraniti le za samega sebe. V njem je bil pretežak problem, da bi ga skušal reševati na skrivaj. Toliko bolj, ker se je Vinko Beličič v bridkem spoznanju zavedal, da to ni le njegov osebni problem, da vse to doživljanje ni le njegovo osebno, temveč je vse, kar je v njem, last mnogih, drugih, last vseh beguncev. Njemu je le dan od Vsemogočnega čudoviti dar, da z izbranimi besedami in z umetniško sposobnostjo daje izraza vsemu temu, kar doživlja kot eden izmed nas.

Lahko rečem, da se še nobenemu sodobnemu pisatelju ni posrečilo na tako prepost način, a vendar tako globoko in psihološko tako popolno nakazati problem beguncev in njih duševno razdvojenost in trpljenje, kot se je to posrečilo z izredno lahkoto Beličiču.

Prav zaradi tega sem prepričan, da bo vsakdo, ki bo začel prebirati

Beličičevo zbirko črtic in novel „Dokler je dan“, našel v teh črticah samega sebe, svoj lastni problem, rešen ali nerešen, svoje lastno doživljanje. Prav radi tega bo vzel ljubilo to knjižico, skromno, a vendar čedno po obliki in bogato po vsebini. V tihih urah se bo vračal in vračal k ponovnemu prebiranju Beličičevih strani in se opajal ob lepoti njegovih izrazov in mehki ter nežnosti njegovega pripovedovanja. V teh kratkih črticah bo lahko spoznaval, da ni bil on edini, ki mu pot v tajino ni bila posuta s cvetjem, temveč da je le eden od sopotnikov, morda srečnejši od drugih, ki se še pehajo za njim in omahujejo pod težo duševnega ali telesnega bremena. Morda bo v takih trenutkih začutil potrebo, stegniti roko v pomoč onim, ki jo potrebujejo. Morda bo s tem naredil pisatelju in njegovemu delu najlepši in najplemenitejši poklon.

Beličičevo delo „Dokler je dan“ pa ne predstavlja le redko literarno umetnino, ki jo more spoznati tudi prepost človek, temveč predstavlja tudi bogato gradivo za bodoči psihološki študij begunčeve duševnosti. Kot so bili romani Dostojevskega osnova Freudu za njegov študij psihoanalize, tako bo Beličičeva zbirka nudila neizčrpen vir za bodoče psihološke študije o begunstvu.

„Prva angleška beseda, ki sem se jo naučil, je bila DISPLACED,“ piše v eni svojih črtic. Z besedo DISPLACED smo začeli mi vsi svojo neznanost pot v bodočnost. Z besedo Displaced se je začel naš begunski problem. Leta so nam prinašala rešitve. Enega je odpeljalo v Ameriko, Drugega v Argentino, Tretjega v Kanado, Četrtega v Avstralijo, Petega je izdalo telo, ne duša, da se je moral vrniti domov umreti. Šesti še čakajo z negotovostjo in bridkostjo v srcu.

Vinko Beličič čuti tudi z njimi ter daje njim in samemu sebi pogum: „Res, ali živim le za bodočnost? Ali ne hišujem tudi zdaj? Dokler mi sije sonce in slišim vse glasove življenja in je dan, ne smem izpreči. Teže današnjega

dneva ne smem odlagati, a si je tudi ne večati s težo bodočih.“

Zvonimir Hribar.

P.S.: Knjiga „Dokler je dan“ je bila dostopna konec novembra lanskega leta v Trstu in stane le 10 silingov. 30 Urana Rd., Albury, N.S.W.

PRISELJEVANJE — ZA IN PROTI

OD LETA 1950 DALJE se vsako leto v januarju zbere v Canberra na zborovanje znana „Australian Citizenship Convention.“ Okoli 200 delegatov zastopa razne organizacije, ki so povezane z imigracijo. To zborovanje je zelo koristno za nadaljnje uspehe vselitvenega načrta Avstralije.

Letos so na tej konvenciji padli ostri očitki in izjave zoper nadaljevanje vselitvene politike sedanje vlade. Prišli so odposlanci politične opozicije in skušali izpokopati ugled današnji vladi. Mnogo očitkov je razblinila že konvencija sama v debati, ki je nastala, do konca so se pa razblinili pozneje, ko je v debato poseglo časopisje in poedini veljavni Avstralci. Končno je izrekel besedo še Britanec Macmillan.

1. Očitek, da prihaja v Avstralijo preveliko število katoličanov, je dobro zavrnil vodilni anglikanski šolnik, dr. J. R. Darling iz Geelonga. Izjavil je:

„Različnost veroizpovedi prav nič ne moti poenotenja avstralske družabne skupnosti. V svobodni državi kot je Avstralija si sploh ne morem predstavljati, kako bi mogli koga odkloniti zaradi njegove veroizpovedi.“

2. Drugi očitek je bil, da imigrantje odjedajo zaslužek starim Avstralcem. To je važno prav zdaj, ko vlada v Avstraliji delna brezposelnost. Zato naj se imigracija omeji...

Nasproti temu so drugi poudarjali, da več ljudi ustvarja večje potrebe, zato tudi večje število vse-

ljencev pospešuje produkcijo in trgovino. Saj novi ne prinesejo s seboj ničesar, tu si morajo oskrbeti vse: obleko, hrano, stanovanja, opravo, domove...

3. Tretji očitek: Preveč ljudi prihaja sem iz kontinentalne Evrope, premalo iz Britanije. Torej geslo: Avstralijo Britancem!

Tudi ta očitek so mnogi uspešno zavrnil. Do konca ga je razgalil angleški ministerski predsednik, ki je razložil stvar približno tako:

Britanija vsekako želi še bolj ojačati svoje narodnostne vezi z Avstralijo. Toda imigracija iz Anglije v Avstralijo ne sme iti predaleč. Anglija potrebuje svoje mlade in močne ljudi doma. Noče postati narod starčkov in nedorasle mladine. Na britanskem otoku živi 50 milijonov ljudi, je pa prostora za mnogo več. Tudi je tam ogromno dela za dosti večje število ljudi.

Tako so strelili politične opozicije, ki je brez potrebe na konvenciji in izven nje razburila duhove za nekaj dni, kaj kmalu zadeli njo samo. Javnost je uvidela, da so očitki zrasli iz verske nestrpnosti, gospodarske samopašnosti in narodnostne zagrizenosti.—Dr. I. Mikula.

MOHORSKE KNJIGE

Lahko še naročite letošnje pri MISLIH ali na naslov g. dr. Mikule. Cela zbirka stane £1-0-0.

Sprejemamo že tudi naročila za knjige, ki bodo v vaših rokah nekako za Božič, če pošljete naročilo zanje in priložite £1-0-0.

Izpod Triglava

na pohorski greben, ki je visok 750 metrov. Vzpenjača ima 50 kabin po štiri sedeže in njena pot je dolga 2500 metrov. Vse kaže, da bo nova vzpenjača imela dosti dela, zakaj Pohorje je med najbolj priljubljenimi turističnimi točkami v Sloveniji.

V CELJU so na kraju, kjer se stekata Savinja in Ložnica, zgradili „olimpijski“ plavalni bazen. Bazen je pod varstvom Olepševalnega in turističnega društva.

IZ BOHINJA v dolino Selške Sore gradijo novo cesto, ki bo priključena na cesto, ki vodi iz Škofje Loke proti Podbrdu. Tako bodo imeli Primorci hitrejšo zvezo z Gorenjci, pa seveda tudi obratno.

KRIŽNA JAMA pri Ložu na Notranjskem postaja svetovno znana. To posebno, odkar je neka angleška ekspedicija odkrila v njej dvoje nadaljnjih rogov, ki sta dobila imeni: Zlata in Biserna jama. Je pa v jami še polno raznih rogov, ki niso dovolj preiskani. Našteli so 23 podzemnih jezer,

našli številna okostja jamskega medveda, občudujejo pa zlasti prekrasne kapniške tvorbe, ki jih ima Križna jama v izobilju.

V KOČEVJU so imeli razstavo slik iz življenja tovariša maršala Tita. Baje si je razstavo v kratkem času ogledalo več tisoč ljudi od blizu in daleč. Ni pa samo Kočevje tako srečno, da mu priredijo tako razstavo. Poročilo ve povedati, da je takih razstav polno po vsej državi. Komunisti žele na ta način seznaniti državljane z vsem „napornim in dobrosrčnim delom“ rdečega maršala „v njegovi vlogi na domači in svetovni politični pozornici.“

SLOVENJGRADec je dobil prvo bodnišnico pred 60 leti. Število postelj se je sukalo do sedaj med 131 in 223. Ker pa bolnišnica služi ozemlju s 70.000 prebivalci, jo zdaj razširjajo in modernizirajo. Dodali bodo primerno število nadaljnjih postelj.

ŽEŽELJ PRI VINICI v Beli

Krajini ima eno najlepših Marijinih cerkev v Sloveniji. Med vojno je cerkev silno trpela pod obsteljevanjem nemških topov. Več let je bila skoraj v razvalinah. Leta 1950 je državni zavod za varstvo spomenikov razglasil cerkev — v prvi vrsti zavoljo velikega oltarja — za narodni kulturni spomenik. Dovoljenje za zbiranje prispevkov in popravo celotne cerkve je kmalu sledilo. Veliko so pripomogli domačini sami, veliko so pa nabrali tudi med izseljenci, posebno v Ameriki in Kanadi. Nekateri so darovali kar po 100 dolarjev. Preteklo leto so bile poprave dovršene in poročilo trdi, da je cerkev na žezlju zablestela še v večji lepoti kot jo je imela pred vojno.

V TRSTU je kljub sila težkemu narodnostnemu položaju slovenstvo žilavo živo. Do izraza prihaja poleg drugega morda še prav posebno v dejstvu, da so v najnovjšem času začela izhajati kar tri nova glasila — revije. Družinski mesečnik MLADIKA se je že lepo uveljavil, zbornik TOKOVI prinaša poučna razglabljanja o svetovnih problemih, SLOVENSKA MISSEL pa naj bi bilo „glasilo slovenskih izobražencev, ki čutijo v sebi željo po ohranitvi in preroditvi slovenstva ob jadranski obali.“

BREZ KONKURENCE. Na Gorenjskem je država odkupovala od kmetov krompir po 9.25 din. kilo. To je bila uradna cena. Če je pozneje kdo v Belgradu kupil kilo gorenjskega krompirja, je moral plačati zanj 25 din. Torej 170% več! Tako država s svojo brezkonkurenčno trgovino izžema kmeta-proizvajalca in meščanankonsumenta. Ljudje seveda zabavljajo vse vprek, pomagati si pa ne morejo.

ZA BEŽIGRADOM v Ljubljani so deloma že podrli cerkev sv. Cirila in Metoda. To je nekdanja cerkev sv. Krištofa. Pred kakimi 25 leti so tam ustanovili novo župnijo, prejšnjo cerkev pa razširili, da je mogla služiti novemu namenu. Dela je vodil prvi župnik, p. Kazimir Zakrajšek, frančiškan, načrte je napravil arh. Jože Plečnik. (Ta je umrl lani, letos v januarju pa je šel za njim p. Kazimir.) Kar je ustvaril Plečnik, je zdaj že podrto, staro cerkev pa še uporabljajo, dokler ne bo zgrajena nova na drugem mestu — na Vodovodni cesti. Prostor, kjer je stala dosedanja cerkev sv. Cirila in Metoda, prirejajo za velesejmske namene.

NA POHORJU že obratuje nova vzpenjača. Turiste dviga prav

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Junction Shaft.—Po dolgem času sem se tudi jaz spet prebudil iz spanja in se oglašam. Prejel sem, kakor tudi drugi fantje tu, Baragov Koledarček, ki smo ga veselili. Vsi tudi mislimo na poravnavo naročnine, eni hitreje, drugi počasneje. Marsikdo jo bo osebno prinesel v Sydney, ali pa oddal, če nas pridete obiskat. Nočemo biti taki kot tisti, ki je imel skrivnost „pogovor s funtom“ . . . V prvi letošnji številki sem tudi bral, da sta se podala pred oltar Renzo Trinko in Ivanka in si obljubila večno zvestobo. Mlademu paru veliko sreče na novo življenjsko pot! Kdaj pridemo kaj v Sydney, po domače povedano: v civilizacijo, ne vem. Prav sedaj so dela tu v velikem razmahu in smo zaposleni toliko dni, kolikor jih vsak teden šteje. Tukaj se sliši, da imate sedaj v Sydneyu precej mladih deklet. Prav! Ko bo tukaj ponehalo delo, bo marsikdo od nas prišel tja in skušal najti svoj par za pot pred oltar. Naj še to povem, da so začeli na novo postavljati našo tukajšnjo cerkvico, ki jo je na božični dan ciklon podrli. Upamo, da bo kmalu spet na svojem mestu. . . Lepe pozdrave vsem znancem in prijateljem.—Stanko Šušteršič.

Sydney.—Poroka: Ivan Miklavc iz Dutovlja pri Kopru in Ana Lucija Petrač iz Podgrada sta se poročila v Marijini cerkvi Maroubra Bay dne 1. febr. Čestitke! —Krsti: Franc Valenčič in žena Ivanka sta poslala h krstu prvorojenca, ki je dobil ime Ivan Franc. —Roman Jeretič in žena Ida sta svojega prvorojenca obdarila z imenom Lovrenc Roman.—V družini Toneta Šviglja v Enfieldu so dobili drugorojenca, ki je pri krstu dobil ime Boris Ivan.—Čestitke vsem!—Kroničar.

WEST. AUSTRALIA

Perth.—Pošiljam dva funta v tem pismu. Eden je za MISLI, drugi za Baragov Koledarček, ki je resnično praktičen in lep. Prav z veseljem sem ga prejela. Poleg dni in praznikov nam podaja tudi lepih napotkov, kako se nam je treba držati krščanih dolžnosti in zvestobe do Boga. Za Koledarček in za MISLI sem prav hvaležna in želim mnogo uspeha listu tudi nadalje.—Marija Milich.

Perth.—Dne 4. jan. letos je v starosti 50 let nagloma umrl Herman Stanoga, doma iz Maribora. Prejšnji večer je bil še čil in zdrav, proti jutru je podlegel kapi. Č.g. Tomič je v ponedeljek nato opravil pogrebne obrede ob veliki udeležbi rojakov. Firma C. Smith & Cribb je poravnala vse pogrebne stroške in s tem dokazala, kako je cenila svojega dolgoletnega uslužbenca. Rajni Herman je bil samec, povsod pribljubljen, zmerom pripravljen pomagati bližnjemu. Nikoli ni maral o drugih kaj slabega govoriti. Bil je zelo načitan in je rad porabil priložnost, da je v družbi kaj zanimivega povedal. Kot mladenič se je pri svojem

očetu izučil soboslikarstva. Poneže se je v Avstriji in Nemčiji v svoji stroki še izpopolnil. V Avstralijo je prišel 1.1950 in bil skoraj ves čas do smrti zaposlen pri zgoraj imenovani firmi. Naj v Bogu počiva! —V družini Jožeta Zigmunda so dobili prvi naraščaj, deklico, ki je pri krstu dobila ime Marija. Družina Toneta Golje je pa dobila drugega fantka, ki je dobil ime Boris. Obema družinama iskrene čestitke!—J. Koc.

Osborne Park. (Zapoznelo) —V St. Kieran's cerkvi sta bili v preteklem letu dve slovenski poroki. V januarju sta si obljubila življenjsko zvestobo g. Janez Hribar in gđ. Julči Baraga. Nevesta je malo dni pred poroko prispela iz Slovenije. V novembru sta pred isti poročni oltar stopila mladi ženin g. Vinko Tomazin in še mlajša nevesta gđ. Ivanka Šoln. Tudi ta nevesta je prispela nekaj dni prej naravnost iz Slovenije in sicer iz Krškega. Po poroki so se svatje primerno pozabavali v Vienna Cafe, West Perth, ki sta ga takrat vodila gg. Tomazin in Zigmund. Za obe poroki je opravil cerkvene obrede preč. g. dr. Ivan Mikula. Obema paroma: Bodi srečno!—Kroničar.

QUEENSLAND

Mt. Isa.—Z zanimanjem sem prečital članek v februarški številki MISLI, ki opisuje nastanek in razvoj tukajšnjega kraja. Članek sam poudarja, da je posnet po avstralskih virih. V glavnem je vse pravilno zadeto, ob koncu pa nekaj ni v redu. O tem nekaj pripomb. V oktoberski številki je bil objavljen moj dopis, ki je bil za dotične čase čase popolnoma resničen. Tudi danes še ni izgubil vse veljave. Zdaj so začeli polagoma sprejemati delavstvo nazaj, toda ne s ceste. Vsakdo, ki hoče dobiti delo tu, se mora z dokumenti izkazati o prejšnjem delovnem razmerju, drugače ga ne sprejmejo. Da sem oni dopis napisal in poslal, so me privedle do tega okoliščine. Videl sem, kako so prihajali v Mt. Isa ljudje različnih narodnosti iskat dela, pa ga niso dobili. Mnogi niso niti imeli denarja za povratek. In tako sem želel posvariti svoje rojake. Upam, da nisem nič napačnega napravil, čeprav se po zadnjem članku zdi, da se moje poročilo ne ujema s tem, kar nam je omenjeni članek pokazal „skozi avstralske oči.“ —Dalje omenja članek, da je baje več Slovencev v Mt. Isa, da pa ni kaj prida slišati o njih. Da, res je. Naše število se neprestano menjava, navadno nas pa je tja do dveh tucatov. Ker pridejo od različnih strani in potem spet odidejo, se med seboj ne spoznajo dosti, sučejo se med znanci drugih narodnosti, zlasti Nemci in Italijani, in tako ne pride do kakšne slovenske skupnosti. Če jemljemo za merilo slovenske zavednosti kdo ima MISLI, ostaneva res samo jaz in g. Šilec. Ni pa bilo treba zapisati v članek, da sem jaz imel namen oditi drugam. Saj nisem kakšna diplomatska osebnost, da bi morala biti javnost obveščena o mojem premikanju. Lep pozdrav. —Mirko Brenčič.

Brisbane.—Veste, kaj si jaz zelo želim čitati v MISLIH po slovensko? Govore škof Fultona Sheena, ki so v knjigi Life is Worth Living. So nekoliko težki za prevanje v naš jezik, lepi in poučni pa na vso moč. Marsikak dvom, marsikaka nesreča bi bila odvrnjena, če bi vedeli in si jemali k srcu vsaj nekaj tistega, kar škof Sheen na televiziji pove.—Jože Košorok.

VICTORIA

Melbourne.—Zelo mi dopade letošnji Koledarček. V njem sem našel mnoge podatke, ki so nam potrebni v tej deželi. Dobro se mi zdi tudi, da imamo zdaj Slovence v Avstraliji dva demokratična lista: MISLI in ŽAR. Oba mi ugajata, zato tudi nisem nič izbiral med njima, oba sem plačal. Sem prepričan, da sta nam oba koristna. Tudi drugim svetujem: Slovenci, nič se pomišljati! Kdor ljubi svoj jezik in in tisk v tem jeziku, se bo oklenil mojega mišljenja in postal naročnik in plačnik obeh. Obema želim mnogo

uspeha in pozdravljam rojake šitom po Avstraliji.—Pavel Rupnik.

Melbourne.—V cerkvi sv. Jožefa, Northcote, sta se poročila Josip Križman in Angela Kakovič. V cerkvi enakega imena v Malvernu sta šla pred oltar Franjo Klemenčič in Francka Živortnik. V St. James cerkvi, Richmond, sta si obljubila zvestobo Franc Burlovič in Slava Jelenič. V St. Albanu sta se poročila Karol Zorjan in Marija Skrbiš, v Geelongu pa Anton Petek in Eliza Hažič. Vsem vse dobro!—V družini Jožeta in Ane Pekol, Keon Park, so imeli krst. Pokristjanil se je sinček Tonček. Pri Ravasinijevih pa svojemu pravijo Jurček.—V družini Ludvika Rusa in Anice so pa imeli smrt. Osemnajst mesecev star sinček jim je odletel med nebeške krilatce.—„Vestnik“.

Melbourne.—P. Bazilij si je dal za dve leti podaljšati svoj ameriški potni list. Podaljšanje je uredil vice-konzul Charles York. Ko je videl, da je p. Bazilij „kaplan izseljenih Slovencev,“ je povedal patru: „Tudi moja žena je Slovenka. Pridite jo pogledat.“ —„Vestnik.“

DVA NOVA ODBORA

Slovenski klub Melbourne

Občni zbor so imeli v nedeljo 19. januarja. Razen dveh članov, ki sta volila proti, in 5 članov, ki so se vzdržali volitev, so vsi drugi navzočni volili naslednjo listo, ki je obveljala:

Predsednik: Marijan Oplet

Podpreds: Martin Adamič

Tajništvo: Branko Vodopivec,

Marija Rudež.

Blagajnik: Alojz Kozole.

Načelnik članstva: Maks Hartman.

Načelnik odseka DOM: Marjan Lauko.

Načelnik prireditelj: Tone Slavič, Franci Janežič.

Gospodarja: Viktor Car, Franc Hartman.

Načeln. kult. odseka: Virgilij Gomizelj.

Režiser: Srečko Košir.

Nač. sport. odseka: S. Hartman.

Socialni referent: P. Bazilij.

Urednik „Vestnika“: Karel Kodrič.

Brez listnice: A. Wrgles, Ana Srnc, Cveto Mejač, Rozina Žižek.

Nadzorni odbor: France Benko, Stanko Šajnovič, Zlatko Verbič.

Slovensko društvo Sydney

Občni zbor so imeli v soboto 15. febr. Avtomatično je obveljala edina predlagana lista, „Urbančičeva“, ker se kaka druga lista ni pojavila.

Častni preds.: P. Bernard.

Predsednik: Janez Perko.

Podpreds: Tone Švigelj, Niko Krajc.

Tajnika: Ivan Gologranc,

Ljenko Urbančič.

Blagajnica: Tončka Vodopivec.

Gospodar: Joško Renko.

Nač. kult. odseka: Bernarda Cvetnič.

Socialna refer.: Saša Lajovic.

Knjižničarka: Adrijana Lužnik.

Nadzorni odbor: Jože Cej, Milivoj Lajovic, Jože Slibar,

Franc Danev, Lovro Polič.

SYDNEY!

SYDNEY!

Slovensko društvo vabi na

ZABAVNI VECER

v nedeljo 2. marca

Maccabean Hall, Darlinghurst

(Paddington Town Hall preurejajo, nismo ga mogli najeti za ta predpust.)

Za vse preskrbljeno, pijaco imejte s seboj.

Zacetek ob 8. zvečer.

Odbor.

DRUGE ZABAVE V SYDNEYU LETOS

7. april — povelikonocna;

8. junij — zimska;

31. avgust — predpomladna;

5. oktober — pomladna;

26. december — pobožnica.

Vse nastete zabave Slovenskega društva bodo v prenovljeni dvorani Paddington Town Hall, kjer se navadno zbiramo.

Farmar je prodajal hišo in gospodarska poslopja. Kupec je ogleđoval in bil zadovoljen. Vendar je še vprašal:

„Kaj pa če bi nastal požar, ali je kaj vode blizu?“

Farmar je v zadregi razmišljal. Končno je dejal:

„O, parkrat na leto pride dež prav v našo bližino.“

IZ SLOVENSKE DUHOVNIŠKE PISARNE

Adelaide

Polmilijonska najmoderneje zgrajena prestolica South Australije je le 4 zračne ure oddaljena od Perth in polet preko neizmerne kontinentalne pustinje in nad modrimi morskimi zalivi je kaj kratkočasen. Vožnja s transkontinentalnim ekspresom pa bi trajala dve noči, dva dni. Bila bi srečno lepa vožnja. Prijatelji, slovenski rojaki, bi prišli na postaje, v Woorloo, Wandowie, Northam, Boulder, Kalgoorlie in na številne postaje skozi dvatisokilometersko pustinjo. Toda čas je neizprosni diktator, ki ne dovoljuje osebnih prijetnosti. Vsekako mi je širokogrudna gostoljubnost slovenskih in avstralskih prijateljev in družin v Adelaidi ločitev od ljubljene W.A. olajšala. G. Iv. Mihalič mi je bil oskrbel, da sem opravil njegovo večerno božjo službo v stari katedrali St. Patrick's za precejšnje število Hrvatov in Slovencev na zadnjo adventno nedeljo. V pridigi smo poživili spomin na skromnega, značajnega Janeza Krstnika, na ljubeznivo, božji volji predano Mater Marijo, na včlovečenega božjega Sina Jezusa, ki nam je podaril in posvetil človeško dostojanstvo. Bili smo že kar prevzeti božičnega čustva vanja, ki ga je nadaljevala gostoljubnost Dežmanove hiše. Na slavnostni večerji smo bili zbrani g. dr. Frank z družino, veleč. g. Mihalič, g. Dežman in soproga Leni, naša gospodinja, ožja moja koroška rojakinja s Strmca pri Vrbi.

V ponedeljek zjutraj se je čas zopet zagnal in z njim je brnel jekleni ptič na svojem visokem urnem poletu preko probujajoče se Adelaide, preko hribov in dolin, posejanih s produktivnimi farmami, mesti, kraji. Zdaj zdaj smo prodrli lahke oblake in zopet plavali v sončne daljave. Pod nami so orumenele suhe pokrajine vzdihovale po dolgo pogrešanem dežju. Po dveurnem poletu je svet pod nami dobival vedno bolj zgoščeno podobo človeške marljivosti, zazibali so se zalivi, velemesto s svojimi cestami, parki, nepreglednimi vrstami hiš.

In že zdrknemo v Sydneyu na Mascot, najživahnejše letališče južne zemeljske poloble. Srečen, da sem zamolčal čas prihoda, sem se predal ritmu in melodiji gigan-tičnega prometa v City. Saj nisem prišel kot tujec, čutim se privajenega domačina v Sydneyu, kjer sem za krajši čas že bival štirikrat poprej. Mnogi meščani velemesta in sosednih mest so mi poznanci, prijatelji, nekateri celo še s Koroškega, prav iz moje bivše župnije Hodiše ob Vrbskem jezeru. Ona majhna pravljico začarana pokrajina se je razrastla preko morij, kontinentov, ekvatorja v širni svet.

Slovenska polnočnica v Sydneyu.

Kot običajno se je obhajala v najstarejši avstralski katoliški cerkvi St. Patrick's ob Harbour Bridge. Med verniki je prevladovala mladina, nikdar poprej nisem videl toliko fantov in deklet pri polnočnici. Sv. maša nam je most do božjih skrivnosti, v božični

noči pa nam posebno občuteno obnovi rojstvo Gospodovo. Po milosti in obhajilu je Jezus rojen med nami in v naših srcih. Zato je tolažilo videti veliko število obhajancev med polnočnico. Pri-ložnost za sv. spoved sva nudila s p. Berdnardom. Z Jezusom v srcu in njegovo dostojanstveno božjo človekoljubnostjo gremo v srečno novo leto!

Pobožična zabava, uspešno pri-rejena od Slovenskega društva, in ponovoletna kulturna prireditve igralske skupine iz Melbourne, ki je z „Zupanovo Micko“ in pestrim pevskim, govorniškimi in, instru-mentalnim programom presenetila in zadovoljila občinstvo, mi je nudila prijetno priliko, pozdra-viti stare prijatelje in spoznati nove. Živela slovenska žlahta!

BRISBANE

Z občudovanja vredno vnemo so se Slovenci v Brisbanu zavzeli za svoje božičevanje, pripravljali cerkveno petje, zbirali za duhov-nikovo potovanje. Obhajali smo dve božji službi z miloglasnim našim petjem. Pevovodja g. Stanko Sivec je šolal zbor in orglal. Na pobožično nedeljo in na novo leto je bilo lepo število obhajancev. Poživili smo se v pravem božičnem duhu ljubezni do božjega Deteta svete vere. V zaupanju v Previd-nost smo stopili v Imenu Jezusov-em v novo leto.

Silvestrovanje, organizirano po društvu „Planinka,“ je nudilo mnogim našim družinam in dekle-tom, pa tudi fantom, ki so se za počitnice znašli iz svojih oddalje-nih in raztrešenih postojank po širnem Queenslandu v gostoljub-nem Brisbanu, obilo prijetne za-bave in dobre volje za novo leto. V. Rev. Fr. Thompson, častilji-vi župnik v St. Mary's, South Bris-bane, dolgoletni prijatelj gospoda in gospe Plut, ki bodeta kmalu ob-hajala srebrni jubilej bivanja svoje družine v Brisbanu, je gostoljubno sprejel duhovnika pod svoj krov in dal svojo cerkev na razpolago, prav tako tudi farno dvorano za čajanko po obeh božjih službah. To gostoljubnost je zagotovil tudi za bodočnost, za kar mu bodi pri-srečna zahvala!

Žalostno mi postaja srce ob mis-li, da gospe Čarman, ki se je s ta-lentom in vnemo udejstvovala v cerkvenem petju ter tako skrbno pomagala pri zabavi na Silvestrov večer, ni več med Slovenci v Bris-banu, in da mi bo mogoče posetiti samo še njen prerani grob ob pov-ratku v Brisbane.

Na poletu iz Sydneya v Brisbane mi je srce nemalo utripalo v za-skrbljenosti, kako neki se bom znašel v velemestu, kjer poznam eno samo družino. Toda že ob pristanku sta me pozdravila g. Pri-možič, edini poznanec, in g. Jože Košorok, ki se je toliko odklikoval s svojim gostoljubnim domom. Po-mirila sta me z zagotovitvijo, da je vse kar najbolje pripravljeno. Ko sem se po novem letu iz jasne višine poslavljaj od Brisbane, sem se vračal v Sydney z zadoščanjem, ki je presegalo vse moje pričako-vanje. Dr. T. Mikula.

IZ PASTIRSKEGA PISMA OB ZAČETKU POSTA

ZGLED NAŠEGA GOSPODA, ki se je postil v pustinji 40 dni in 40 noči, prekrasen zgled naših vernih prednikov, obilica liturgične svetosti, s katero Cerkev obkroža nedelje in delovne dni v postu — vse te reči nas spodbujajo, da lepo po krščansko preživimo teh šest tednov pokore.

Toda letošnje leto imamo še prav poseben razlog, da skušamo biti do Boga velikodušni. Stoletnica Marijinih prikazovanj v Lurdu se je začela. Te lepe slovesnosti v Lurdu bodo dale letu 1958 pečat izredne svetosti. Imajo pa Marijina prikazovanja tudi poseben pomen za dni 40 danskega posta.

Nad vse nujno je, da se zavemo, kako ogromno škodo napravljajo greh. Na žalost greh močno gospodari na svetu. Krut gospodar je. Njegove sužnosti ne more osvoboditi sveta še tako visoko blagostanje, še tako velik napredek. Ne more biti na svetu miru ne za poedinca ne za narode, če se ne klanjajo Bogu in njegovemu Maziljencu Kristusu. Človekov napuh, hlepenje po svetnih dobrinah, razbrzdana spolnost — te reči imenuje sv. Janez poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja — te reči ne marajo nad seboj božje nadvlade. Postavljajo se Bogu po robu.

Kdo je to bolje razumel kot brezgrešna nebeška Kraljica, ki se je prikazovala v Lurdu? Zato je priporočala pokoro. Pokora je odlično slovo grehu in povratek k Bogu, ki odpušča in daje mir.

NORMAN TOMAŽ KARDINAL GILROY,
nadškof v Sydneyu.

SYDNEY

Slovenski križev pot vse nedelje do velike noči ob 4. popoldne v St. Francis Church, Paddington. Ker cerkev v ladji dobiva novo barvo, bomo molili križev pot do končanih del v kapelici poleg velikega oltarja na levi strani. Vabljeno v velikem številu.

Program za veliko noč pride v aprilski številki.

NEWCASTLE in OKOLICA

Na cvetno nedeljo, 30. marca, bo slovenska služba božja v HAMILTONU nekako ob pol dvanajstih. Torej ne več v Mayfieldu kot doslej. Pred mašo spovedovanje. Pride č. g. dr. Mikula.

...Popoldne isto nedeljo pride imenovani duhovnik v taborišče Greta za obisk in spovedovanje.

WOLLONGONG

Na cvetno nedeljo — peto v mesecu — služba božja za Slovence kot po navadi v katedrali ob 5. popoldne. Pred mašo spovedovanje za veliko noč. Pride p. Bernard.

BRISBANE

V velikem tednu, ko bo opravil v Greti, pride č. g. dr. Mikula v Brisbane in ostane čez veliko noč. Podrobne programa še ne moremo objaviti, pa se boste domeni-li, ko bo duhovnik med vami.

COOMA IN SNOWY

Č. g. dr. Mikula pride v Coomo v soboto 15. marca. Od tam v Junction Shaft in Tumut Pond. Program bo urejeval sprti.

Z VSEH VETROV

AMERIKA—ZDA—je preteklo jesen naredila spet nov košček „begunskega zakona“ za vseljevanje. Res samo košček, kot bodo takoj pokazale številke. V Združene Države po tem zakonu lahko pride izven vseh kvot 15.556 ljudi, ki so zbežali iz držav pod komunisti zavoljo verskega, narodnega ali političnega prepričanja. Takih je seveda po evropskih taboriščih na deset in deset tisoče—zelo malo tolažbe jim je prinesel ta novi zakon. Zdi se, da imajo največ upanja za preselitev v Združene Države taki begunci, ki imajo tam sorodnike ali pa so strokovnjaki v raznih strokah, ki jih Ameriki primanjkuje. Izbira takih izvoljencev je v rokah ameriških konzulov, ki sluzžijo po raznih evropskih mestih.

VON BROWN je eden nem-skih raketnih strokovnjakov, ki v Ameriki sodeluje z ondotnimi znanstveniki za „osvojitve vsemir-skega prostora“. Nedavno je skočil na obisk v Nemčijo, ki je baje veljal zlasti njegovim staršem. Očetu in materi je rekel: „Prisel sem, da se še enkrat vidimo, pre-

den odletim na—Mars . . .“ Da se ni mislil šaliti, je dokazal s tem, da je dal povabiti v hišo časnikar-je, ko je izrekel one besede.

AMERIKANSKA UMETNA LUNA kroži okoli zemlje od 31. januarja. Majhna je in visoko playa, golo oko je ne more izslediti. Baje bo „živela“ več let, morda kar deset. Uradno ji pravi-jo „Alpha 1958“, bolj po domače pa „Explorer“. Alpha tehta nekaj nad 13 kg., dolga je 2 metra in ima podobo svinčnika. Njena pot okoli zemlje ni krog, ampak elipsa. Včasih pride zemlji blizu do 370 km, včasih se oddalji od nje do 3.200 km. Za svojo pot okoli zemlje potrebuje 113 minut. V sebi ima aparate za merjenje temperature, gostote zraka, koz-mičnih žarkov itd. Oddajna radijska postaja v njej poroča znanst-venikom, kar hočejo vedeti. Tako sta sovjetska sputnika dobila „zahodnega“ tekmeča. V Ameriki in drugod je Alpha povzročila ogromno navdušenje.

EGIPT IN SIRIJA sta se zdru-žila v eno arabsko državo, ki šteje 23 milijonov ljudi. Nova država

UGOTOVITE IN MNENJA

„Učite vse narode!“

Apost. administrator msgr. Troš je takoj po prevzemu jurisdikcije nad tržaško-kopersko administracijo zaukazal, naj vsi slovenski dušni pastirji pridigajo tudi italijansko, kjer pride v cerkev primerno število ital. vernikov (nekako 40).

Dne 19. sept 1957 je pa odredil: Kjerkoli se z otroci italijanskih staršev lahko osnuje oddelček 10 učencev, naj se jim nudi verouk v italijansščini.

Ob tem dejstvu se moramo zamisliti. Tako se godi v komunistični Jugoslaviji, seveda ne po zaslugi komunistov, pač pa zato, ker je cerkvena oblast pravična in izvršuje Kristusov ukaz: Učite vse narode! Kako lepo bi bilo, če bi v Italiji in Avstriji, kjer živi slovenska manjšina, uplahnil šovinistični nacionalizem, da bi duhovniki lahko nemoteno vršili svoje poslanje tudi do slovenskih vernikov. Cerkevna oblast hoče sicer biti pravična tudi tam, toda zapleteni odnosi in neodgovorno umešavanje le prečesto preprečujejo najboljšo voljo.

In tako moramo z boleščjo v srcu ugotavljati, da naši verniki, in še zlasti naši otročiči, ne uživajo še vseh pravic, ki jim izhajajo iz Kristusovega ukaza: Učite vse narode!

„Katoliški Glas“ v Gorici.

O domobranstvu

Vsi oni, ki so se zavedali, da pri naša komunizem le smrt, so stopili v vrste v našem mestu začete domobranske čete, ki se je ustanovila s pomočjo mojega moža in pokojnega g. Rudita Humra. Mnogo prvih, ki so se pridružili domobranstvu, so komunisti umorili 15. marca 1944 . . .

V naši kuhinji so umorili eno družino: očeta, mater in sedem let

starega otroka. Ostala je samo osem let stara hčerka-sirota. Ubili so tudi očeta petih otrok, da je ostala žena z otroci sama. Tako je bilo v Škofji Loki samo v eni noči 15. marca 10 žrtev. Mnogo jih je padlo že prej in še več pozneje po celi Gorenjski.

To so delali tudi mnogi, ki so zdaj med nami v Kanadi in mislijo, da jih ne bo nihče našel . . . Največja bedarija pa je, da slovenski časopisi mnogim pomagajo, da pridejo v Kanado, ker jim je začelo doma goreti in bi se radi izognili vseh posledic, ki jih čakajo, če bi komunizem propadel. Radi bi si našli zatočišče tukaj. Tudi mi smo zvedeli iz slovenskih časopisov za ljudi, da bi radi prišli preko, in smo jih iz usmiljenja vzeli na delo. Pa so bili še sedaj zagriznjeni z vso dušo. Brez hvaležnosti so pustili delo brez vsake odpovedi.—V „Slovenski Državi“ objavila Franca Rupar in družine: Rupar, Vorobjev in Zrimšek iz Rocklanda, Ontario.

Pismošče in psi

Ameriški „Postmaster General“ — minister za pošto in telegraf — Arthur E. Summerfield, ni sovražnik psov. To sam poudarja in hoče, da javnost ve. Pri njem doma imajo kučka neke francoske pasme, ki ga imajo vsi zelo radi in mu pravijo: Bo-bo.

Kljub temu gospod minister že dolgo ve, da so ameriški psi vse prej kot prijatelji ameriških pismošev, ki jih je nič manj kot 128.899. Vsako leto obgrizejo psi okoli 6.000 poštarjev. G. Summerfield je poskušal že vse mogoče iznajdbe, kako bi se to preprečilo. Poštari so nekaj časa nosili hlače iz izredno debelega blaga. Ni pomagalo. Potem so si jih morali prepočiti z neko kemično tekočino, ki naj bi psom bila zoperna, da bi

ker imajo biti po dolgem času prve res demokratične. Proces teh volitev je podoben ameriškem. Južna Amerika ima povsod težave z resnično demokracijo. Najnovejši primer je v Venezueli, kjer je nadavno padel njen diktator Jimenez, podobno kot pred časom Peron v Argentini. Argentinske volitve bodo pokazale, če je Južna Amerika končno le res na poti do demokracije.

V CLEVELANDU je v decembru umrl veliki narodnjak in slovenski mecen Anton Grdina. Ker je dolge mesece preležal v bolnišnici, njegova smrt ni bila nepričakovana, vendar je bridko odjeknila med Slovenci po vsem svetu, zlasti seveda v sami Severni Ameriki in Kanadi. Ves slovenski tisk, pa tudi ameriški, je soglasno (z izjemo komunističnega, seveda) poudaril izredne zasluge tega moža za slovenstvo sploh, posebej za ameriško Slovenijo. Pogrebne obrede je vodil sam clevelandski nadškof Hoban, udeležila se jih je ogromna množica Slovencev in drugih Amerikancev, med njimi senator Lausche. Za Zormanom Grdina—težko ju bo nadomestiti, če sploh.

bo imela skupno zastavo, skupno vojsko, skupno vlado, skupen parlament. Eno ji manjka—skupne meje! Loči ju morje in na suhem vmesni državi Izrael in Libanon. Čuje se, da se snujejo šenaljalne kombinacije združevanja med arabskimi državami. Če v smislu sodelovanja z „Združeno Arabijo“ ali v obrambo pred njo, bo pokazala bodočnost.

„SLOVENIJA“ je ime jugoslovaskemu parniku, ki so ga nedavno Francozi zaplenili, odvedli v Alžir, preiskali in naši na njem tihotapsko orožje. Francozi trdijo, da je Jugosavija tihotapila orožje iz Češkoslovaške Alžircem, ki se upirajo Franciji. Dokazano je, da prevažajo orožje v Alžir še mnoge druge ladje, ki so last komunističnih ali pa raznih arabskih dežel. Za vsem tem tihotapstvom je očitno Moskva, ki bi rada napravila kar največ zmed po svetu, da bi mogla v kalnem ribariti zase. Zaplenitev „Slovenije“ je kaj neprijetna zadeva za Tita, ki se širokousti, da je „neodvisen“, za kulisami pa pomaga Moskvi, kjer le more.

ARGENTINA ima vsedrjavne volitve dne 23. feb. So zelo važne,

KAREL KODRIČ: N O Č N A

(Stance)

*Ko v noči ropotajo pozni vlaki,
tuleči tonejo v mrtvo tišino;
ko so večeri dan za dnem enaki
in pada isti šop luči v črnino,
spomini zbirajo se kakor raki —
iz blata lazijo na mesečino.*

*Spomini srečni so ko račje klešče,
trenutki togi blodijo ko večje . . .*

Maj 1953)

S R E Č A

(Japonski stil)

*Nemara „srečanje“ je izpeljanka
iz „sreče“, „lok“ pa je koren „ločiti“,
saj meče strelice nam brez prestanka —
brni tetiva v sanjah o vrnitvi.*

(Julij 1952)

ne silili poštarjem v hlače. Ni pomagalo. Potem je oborožil svoje poštarje z vodnimi pištolami, ki so namesto vode imele v sebi smrdečo tekočino. Ni pomagalo, ker ni bilo praktično.

Zdaj je Summerfield razglasil novo iznajdbo. Ta iznajdba ne skuša krotiti psov, pač pa njih gospodarje. Zagrozil je vsem lastnikom psov po vsej Ameriki, da naj zobje njihovih psov prenehajo s preiskavo na koži in mesu ameriških poštarjev — ali pa jim pošta ne bo več hodila na dom.

Nova uredba se glasi: Če bo od tega dne naprej kak pes le malo nadlegoval poštarja, bo njegov gospodar dobil pismo s primernim svarilom: Zaprite ali privežite psa, preden pride poštar do vaše hiše!

Če prvo pismo ne bo pomagalo, bo prišlo kmalu drugo: Niste izvršili naročila z dnem tega in tega, odslej prihajajte sami po pisma na pošto, če jih hočete imeti.

Zadnji odstavek uredbe se glasi: Če bo pa odslej kak pes poštarja oklal, ne bo gospodar dobil nobene pisma. Ne od poštnega

ministra ne od kogarkoli drugega. Noben poštar ne bo prišel več blizu take hiše.—„Newsweek“.

Slovenski šoli v Clevelandu

Med prvimi kulturnimi ustanovami moram vsekakor imenovati obe Slovenski šoli: pri sv. Vidu in v Collinwoodu.

Slovenska šola pri sv. Vidu ima letos 115 učencev in 7 učnih moči. Upraviteljica šole je ga. Tončka Škrabčeva. Ima pa tudi svoj odbor staršev, kateremu predseduje pisatelj Karel Mauser. V letošnjem letu je šola imela štiri večje prireditve, med katerimi naj omenim Miklavževanje in kulturno prireditev pod imenom: Domovina in pesmi in besedi. Imela je tudi dvojce piknikov.

Šola v Collinwoodu ima 45 učencev in troje učnih moči. Imela je več prireditev, zlasti lepo uspelo materinsko proslavo. Ob zaključku lanskega šolskega leta je šola dala učencem, ki so odhajali iz šole, lepo izdelane diplome, delo slikarja g. Goršeta. Vodja šole je g. Father Varga.—„Ameriška Domovina“.

V SVOBODNI SLOVENIJI bemo, kaj je 13. dec. 1957 napisala o Titovini ugledna švicarska revija „Die Weltwoche“. Med drugim piše: Srb Rankovič in Slovenec Kardelj, ki imata kot najbližja sodelavca največji vpliv, vsekakor nista v vseh rečeh edina. Rankovič se zavzema za politiko pozabljenja in povratka nazaj v komunistično družino. Značilno za to politiko je pravkar izvedeno zblizanje s komunističnim režimom na Madžarskem, ko je prav Kardelj sredi madžarske revolucije zavzel zelo ostro stališče napram Kadarju. Po očitnem polomu priznanja vzhodnonemške komunistične države, za katero Moskva ni plačala vnaprej določene cene, se večina Titovih svetovalcev boji, do bodo s s svojo dvostrujarsko taktiko še bolj obtičali med posameznimi stoli.

V TITOVINI je ostala samo še ena svoboščina, trdijo ondodni ljudje po poročilu tednika „Newsweek“: Svoboda šepetanja. Zdaj ne smeš niti več glasno govoriti. Do tega spoznanja so prišli, odkar so trije stari Srbi: Pavlovič, Krekič in Žujovič bili obsojeni na dolgoletno ječo, ker so „hoteli vreči sedanjo vlado“.

„Newsweek“ trdi, da jim v resnici niso mogli dokazati drugega kot da so se shajali vsak ponedeljek k črni kavi in govorili. Vsekako nekoliko preglasno.

V TUNIZIJI se boje vojne s Francijo, ki še vedno očita Tuniziji, da podpi huje Alžirce in jim posreduje orožje. Verjetno se bosta obe stranki pomirili in bo kriza minila. Indonezija je polna revolucionarnega gibanja in upiranja centralni oblasti. Včasih se zdi, da je Indonezija na robu civilne vojne. Ker se ta država razteza preko mnogih otokov, večjih in manjših, centralna vlada kaj težko nadzoruje položaj in komaj drži vajeti trdno v rokah. Do velikih izbruhov še ni prišlo, kaj utegne prinesiti bodočnost, je pa kaj težko reči.

TRETJI SPUTNIK, ki bo zopet imel s seboj neko pasjo mrcino, napovedujejo v Sovjetji v najkrajšem času. „Usmiljena srca“ bodo menda spet vsa iz sebe kot so bila ob žalostni usodi Lajke. Vendar to pot baje ruski znanstveniki resno upajo, da bodo psa po določenem času spravili živega nazaj na zemljo. Bomo videli, bomo videli . . .

Sem Kranjčičev

Jurij . . .

terju. Prav prejšnji dan mi je pravila ona znanca, kako kavalirski znajo biti Avstralci, če jim je kakšna novodošla všeč . . . Nerodno mi je bilo, pa tudi dopadlo se mi je, kaj bi tajila. Na licih sem začutila rdečico, hitro sem vtaknila šiling v ročno torbico in rekla fantu na desni edino angleško besedo, ki sem jo znala: Thank you! Pogledala ga pa nisem.

Lahko si mislite, da s tem zadeva ni bila opravljena. Ko sem dvignila pogled — moralo je biti samo nekaj sekund po sprejemu šilinga — sem zapazila, da vseh oči strme vame. Konduktor je držal stegnjeno roko sem proti meni, pa nisem razumela, kaj hoče. Takoj nato so se na obrazih potnikov pojavili čudni čudni nasmeški. Tedaj je možki na moji desni s hitrim gibom vstal, se nagnil mimo mene, stegnil roko in osebno dal konduktorju šiling. Še vedno se mi ni zdanilo in tramvaj je peljal naprej kot da se ni nič zgodilo. Posmeški na obrazih so splahneli, pač pa se mi je zdelo, da se ljudje med seboj nekam vprašujoče spogledujejo. Moškega poleg sebe pa še zmerom nisem pogledala.

Na naslednji postaji je nekaj potnikov izstopilo, nekaj jih je na novo prišlo. Čez čas je bil konduktor spet okoli in pobiral denar v oddelku pred menoj. Čisto mehanično sem opazovala proces plačevanja in nenadoma se mi je nekaj posvetilo.

Videla sem: Oni, ki so bili daleč od konduktorja, so podajali denar tistim, ki so sedeli bliže, in iz njih rok sprejemali listke . . .

Torej to je hotel oni „kavalir“ od mene, jaz, kraški štor, sem pa tako napak razumela! Ne morem povedati, kako me je bilo sram.

Nikamor več nisem pogledala, ko je tramvaj spet obstal, sem zbežala iz njega kot bi gorelo za mano.

Ni treba praviti, da sem se tisti trenutek prvič v Sydneyu izgubila. Kako sem se spet „našla“, je druga povest in ne spada sem.

Nisem se mogla premagati, da bi ne bila znanke povedala svojega doživljanja. Ko je bil dogodek za menoj, se mi je zdel tako smešen, da mi ob spominu nanj ni več udarila rdečica v lice. Bogve, kje je že bil tisti fant! Če je božja volja, se ne bova nikoli več videla. Moja znanca se je smejala z mano, potem pa modro pripomnila:

„Veš, to je kar dobro znamenje. Če bi bila ti tak ‚kraški štor‘ kot sama sebe zmerjaš, bi bil oni fant, ali kar je že bil, takoj videl, da si tujka, in bi te ne bil vpregel v sydneyse posle. Kar ponosna bodi na to, da si bila že drugi dan po prihodu sprejeta za domačinko.“

Priznam, da mi poklon ni bil neljub . . . **Rozina Potica.**

Uganka ostala nerešena

En sam jo je skušal rešiti, pa ni zadel. Piše nam: V zadnji številki je bila uganka. Kaj je skuhal? Po mojem — nič. Kis, loj in uho rajnega pujska je spekel . . . **Kristjan Tinta, Vic.**

Ne bo držalo, dragi rojak! Ne dobite knjige . . .

In vendar je uganka čudno lahka! Še enkrat jo pazljivo preberite v prejšnji številki (dvojni). V aprilki izdaji bomo objavili rešitev. Medtem je pa nagrada še na ponudbo — podvojena! Če bo kdo do 20. marca poslal pravičen odgovor, dobi DVE knjigi!

„Jezikovna vaja“ — ni zadeta

Tudi ta je otročje lahka, pa se je lotila dela ena sama naročnica. In še ta se je zelo veliko trudila, ni

pa prav — zadela. Res pa je, da je PO SVOJI POTI besede odlično poangležila. Ni pa pogruntala, da je tudi ta „jezikovna vaja“ le — uganka . . .

Takole je napisala v odgovor:
 Enotni: intergral, whole, unitary;
 oreh: nut, walnut;
 kri: blood;
 reven: poor, indigent, wretched, pauper;
 rešim: I save, I rescue, I solve, I salvage;
 nori: mad, crazy, silly, infuriated, droll;
 dekan: dean, rural dean (clergy);
 klub: club;
 trapa: stupid, dull, dolt;
 krik: yell, shout, cry, scream, clamour;
 tuj: strange, foreign, unfamiliar;
 šivam: I am sewing;
 Emil: Emile;
 tih: quiet, still, calm, silent, noiseless, hushed, gentle, mild, placid, peaceful, undisturbed;
 gol: naked, nude, bare, stripped, plain, uncovered, unclothed, undraped;
 mir: peace, tranquillity, calmness, silence, stillness, undisturbance;
 pol: half;
 reva: poor, wretch, miserable;

Justina Mrak, Vic.

Odlično, kot že rečeno. („Rešim“ je tiskarski skrat . . .) Vendar nagrade dična rojakinja ne dobi. Žal!

Še enkrat vzemite stvar v roke, Justina in drugi, pa poskusite!

V aprilski številki bo objavljena pravilna rešitev. Kdor bo prvi poslal pravi odgovor (do 20. marca), dobi za nagrado VSE TRI ZVEZKE AHCINOVE SOCIOLOGIJE. Torej — na delo! Pazite! Ni rečeno, da je treba „prevesti“ v angleščino. Rečeno je samo, da „poangležite“ . . .

KRAŠEVKA DRUGI DAN V SYDNEYU

POVEM TO ZGODBO BOLJ ZA pustno zabavo, nekoliko pa tudi v pouk, kaj se lahko pripeti človeku, če zajde sam — tujec med tujce.

Takoj drugi dan po prihodu v Sydney sem se morala peljati sama s tramvajem do neke odločene postaje. Rojakinja, ki sem se z njo seznanila takoj ob prihodu, me je natančno poučila, kje naj izstopim in koliko drobiža naj dam konduktorju.

Stisnila sem se v tramvaj, ki je bil skoraj poln, na svoje mesto daleč proč od vhoda. Samo neki možki je sedel na moji desni v nasprotnem kotu od vhoda. Opazovala sem, kdaj pride konduktor, ki je stopal po deski zunaj in obstajal ob vsakem oddelku, pobirajoč voznino. Čuden se mi je zdel te vrste tramvaj, pa bolj mi je hodilo po glavi, da pravočasno plačam.

Res pride konduktor in ljudje začno stegovati roke. Kmalu pridem na vrsto, stegnem roko preko treh ali štirih, ki so sedeli na moji levi, oddam drobiž in dobim listek. Tedaj me je možki na desni nalahno sunil v roko in mi ponudil šiling.

Čudno se mi je zdelo, v naglici nisem mogla razumeti, kaj hoče. Brž nato mi je prišla misel: Glej ga, kavalirjal! Hoče mi povrniti denar, ki sem ga plačala konduk-

NA, PA JE TU ŽE MESEC MAREC in naenkrat nam bodo zatrančili velikonočni zvonovi. In v te misli, kako hitro beži čas, je prišlo Sonjino pisemce. Ste zelo radovedni? To-le piše Sonja Sedmak iz Manly-ja:

„Draga gdě. Neva, moja družina in jaz Vam čestitamo za nagrado, ki ste jo prejeli. Hvala za voščila in pozdrave. Gre mi zadosti dobro in hodim v šolo. Na 13. febr. bom imela sedem let. Upam, da mi mamica napravi lepo in dobro torto. Letos se moram pridno učiti katekizma, ker pojdem k prvemu sv. obhajilu. Lepe pozdrave Vam in vsem Slovencem.“

Vaša Sonja“.

Draga ljuba Sonja, neizrečeno sem vesela, da si ozdravela, in se ti iz vsega srca zahvalim za čestitke. Čestitati pa moramo vsi skupaj tebi, da znaš tako lepo in pravilno pisati slovenski, čeprav si imela komaj sedem let. Pa ne samo tebi, čestitala bi rada tvoji mamici, da te je tako lepo naučila. Za rojstni dan pa vse najlepše, Sonja, in piši nam kaj, kako si praznovala.

Tako, zdaj je na vrsti povestica. Poznate pikapolonico? Tisto drobno pisano žuželko s črnimi pikami na hrbtu? Poslušajte povest o njej:

KOTICEK NAŠIH MALIH

PIKAPOLONICA

Kraljevič se je nekega dne vračal z lova. Zažejalo ga je in je stopil k studencu. Tam je bila deklica z vrčem v roki. Bila je lepa kot mesečina. Kraljevič jo je prosil za vrč, da bi se napil. Dala mu je vrč in ga lepo pogledala. Kraljeviču se je deklica na moč prikupila. Takoj ko je odšla, je naročil svojemu spremstvu, naj pogledajo, v katero hišo je zavila.

Prebrisan dvorjan je našel hišo in dvorišče. Na vratih je stala žena. Pristopil je in vprašal, čigava je tista deklica.

„Naša“, je odvrnila žena.

Nagnil se je na konju in ženi po tihoma dejal, da je deklica zelo všeč kraljeviču in jo hoče vzeti za ženo. Toda deklica je bila sirota in tista ženska ji je bila samela, ki je bila njena hči in jo je imela zelo rada. Pastorko je pa mrzila, ker je bila bolj pridna in prikupnejša. Žena je sklenila, da bo deklico spravila s poti, kraljeviču pa dala za ženo svojo pravo hčer.

Tožila jo je očetu in rekla:

„Ne morem več prenašati tega dekleta. Odpelji jo v gozd, da jo volkovi in medvedje raztrgajo.“

Dekličin oče se je bal žene. Hudo mu je bilo zaradi hčerke, pa kaj je mogel? Skrivaj je vzel hlebček kruha in odvedel deklico.

„Pojdi“, je dejal, „k tetki te popeljem.“

Hodila sta in prišla v temen gozd. Oče je dal hčerki hlebček in rekel:

„Počakaj tu, takoj se vrnem.“

In je pustil deklico samo v gozdu.

Drugega dne so prišli svatje na njen dom, da bi jo odpeljali h kraljeviču kot njegovo nevesto. Mati je lepo oblekla svojo hčer in jo poslala kraljeviču za nevesto. Toda kraljevič je na prvi pogled videl, da je druga, pa je zavpil:

„Ta ni prava!“

„Ta je, častiti kralj“, je odgovorila žena. „Druge hčere nimam.“

„Očeta pripeljite“, je jezno ukazal kraljevič. Pripeljali so ga.

„Kam si skrivil svojo drugo hčer? Govori, če ne izgubiš življenja.“

Oče se je vrgel na kolena in vse po pravici povedal.

Komaj je kraljevič slišal, je odvihral s konjem v gozd. Našel pa ni nikogar. Kraljevič se je ustavil, ker ni vedel, če je deklica mrtva ali živa.

Toda bila je živa. Ko jo je bil

oče pustil v gozdu, je dolgo čakala nanj. Nazadnje je uvidela, da ga ne bo. Skušala je sama najti pot iz gozda. Gozd je pa postajal vedno gostejši. Prišla je na ozko stezo in šla po njej do široke jase. Med travo so rastle drobne rdeče cvetke. Nabrala jih je v šopek in jih poljubila. Naenkrat so vsi cvetovi oživel in se spremenili v rdeče živalce s črnimi pičicami. Živalce so se ji razlezle po rokah, po obleki in laseh. Deklica jih je božala, mislila na kraljeviča in šepetala:

„Ljubljene male sestrice, če veste, kje je kraljevič, poletite tja in mu povejte, da sem tukaj.“

Ko so pikapolonice to slišale, je ena odletela in se izgubila.

Kraljevič je še vedno stal na tistem mestu in ni vedel, ne kam ne kod. Naenkrat mu sede na roko pikapolonica. Od tam je zlezla konju na grivo in odletela. Konj je poskočil in stekel za živalco. Prispela sta na jaso in tam je kraljevič našel deklico — svojo nevestico.

Taka je danes naša povest. Pozdravke pa naj danes posebej prejmejo: Anita in Judy Bezjakova, oba Krajčeva korenjaka, Alenka in Mitja Lajovčeva, Dušan Mladinovič in njihove družine. Vsem drugim pa topel pozdrav.—Neva.